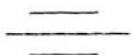

Az első kötetről már történt említés, amely egyfajta értékelése volt az alapítónak. A második kötet anyagát az elmélet megvalósulása teszi izgalmasan érdekes olvasmánnyá, majd a frissen megjelent harmadik és negyedik kötet Domokos Lászlóné írásait tartalmazza.

Mire vállalkozhat e sorok frója – ismerve a szerény terjedelmet? Nem másra, mint az elismerésre. Egy kutató-alkotó, az Új Iskoláért, pedagógiánk megújulásáért ténykedő, fáradságot nem ismerő, a múlt értékeit feltárni igyekvő kolléganő elismerésére és mindazokéra, akik a négy kötet megjelenését lehetővé tették. További elismerés illeti a Magyar Pedagógiai Társaságot és az Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeumot, illetve annak munkatársait.

Az elismerés mellett kíváncsós megfogalmazni, hogy a négy kötet legyen része a magyar neveléstörténetnek és forrása, ösztönzője a magyar pedagógia megújítását keresőknek, a gyermekközpontú pedagógia megvalósítóinak.

DR. OLÁH JÁNOS

Főiskolai tanár

SZTE Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar

Szeged

Nanszákné dr. Cserfalvi Ilona: Válogatott mesék a környezeti neveléshez

Korunk egyik legfontosabb nevelési feladata, területe a környezeti nevelés, hiszen, ha nézzük szűkebb és tágabb környezetünket, azt mondhatjuk, hogy mindent ellep a piszok, a szemét: a falvakat, a városokat, a természetet. Mit lehet ez ellen tenni? Ezt fogalmazza meg könyve előszavában Nanszákné dr. Cserfalvi Ilona.

A környezeti nevelés megvalósítása feltételezi azt a célt, hogy az iskolákban kialakuljon egy gyakorlatias tanítási-tanulási modell, amely a környezeti problémák gyakorlati megoldására törekszik, felkészíti a tanulókat, hozzászoktatja őket a döntéshozatalhoz, és amely feladatának tartja jártasságok, készségek, szokások kialakítását. Egyetérthetünk a professzor asszonnyal: bár a környezeti nevelés Magyarországon a hetvenes években megindult, az ismereteket ennek ellenére csak néhány tantárgy hordozza, s a nevelőtestületekben csak néhány lelkes, felkészült pedagógus vállalja fel ezt a jelen és a jövő szempontjából fontos feladatot.

Köztudott, hogy a közoktatásról szóló módosított törvény előírása szerint kötelező erejűvé vált a NAT környezeti nevelési és egészségnevelési közös követelményeinek hatékony és tervszerű megvalósítása. A helyi program tartalmazza a környezeti nevelés céljait, feladatait, tanórai és extracurricularis formáit. A helyi környezeti nevelés átfogja az iskola egész tevékenységét, ezért világosan át kell tekinteni a határidőket, a tennivalókat, a rendelkezésre álló forrásokat, s meg kell nevezni a felelősöket is. Arra is törekedni kell, hogy a feladatok megszervezésébe és megoldásába kapcsolódjon be az iskola környezete is: a helyi önkormányzat, a civil szervezetek és a szülők is.

Mint írja Nanszákné dr. Cserfalvi Ilona: „A környezeti nevelés a jövőre irányul, ebben megjelenik az aktualitás, az értékek rendszere, az eszmények elfogadása, a hit és a bizako-

dás... A környezeti nevelésben természetes a racionalitás, de az értelmi és az érzelmi erők együttesen alkotják a magatartás szabályozását.”

A környezet védelmét a természeti környezet megismerésével kell kezdeni. Ezt elősegítik a mesék is, melyek meg tudják szólítani a tanulót, hiszen az ő nyelvén, azaz „gyermekül” íródtak. A kis történetek felhívják a figyelmet valamire, megfigyelési szempontokat adnak, érzelmi hatásokat keltenek, pozitív beállítódásokat eredményeznek, cselekvésre készítetnek.

Ezt segítik elő a könyvben jó ízléssel összeválogatott mesék, kis leírások, történetek, versek. Különösen dicsérendő, hogy a kötetet II. osztályos tanulók irodalmi alkotásai kezdik, s hogy a munka szép, kifejező, tettekre ösztönző gyermekrajzokat tartalmaz, melyeket az Igazgyöngy Művészeti Alapítványi Iskola tanulói készítettek, alkottak L. Ritók Nóra tanárnő vezetésével.

A mesék segítenek a tiszta, világos fogalmak kialakításában, s ez nem könnyű feladat, ezt bizonyítja: „A vak és a tej” történet is:

„Egy vakon született ember azt kérdezte egy látó embertől:

– Milyen színű a tej?

Azt mondja a látó:

– Olyan a tej színe, mint a fehér papír.

Kérdi tovább a vak:

– Akkor tehát az a szín úgy zizeg a kézben, mint a papír?

Azt mondja a látó:

– Nem. A tej olyan fehér, mint a fehér liszt.

Kérdi tovább a vak:

– Akkor hát olyan puha és porszerű, mint a liszt?

Azt mondja a látó:

– Nem, olyan fehér, mint a fehér nyúl.

Kérdi tovább a vak:

– Micsoda? Olyan pelyhes és puha, mint a nyúl?

Azt mondja a látó:

– Nem, a fehér szín éppen olyan, mint a hó.

Kérdi tovább a vak:

– Micsoda? Olyan hideg, mint a hó?

És bármennyi példát sorolt fel a látó, a vak nem tudta felfogni, milyen fehér a tej színe.”

A jól kiválasztott mesék, történetek, versek, gyermeki rajzok elősegítik a szabadidő hasznos eltöltését is, kis kutatásokra, utánaolvasásra készíthetik a gyermekeket, egy-egy történeteske után szívesen fogják nézni az Animal Planet TV adásait is.

A könyv esztétikus kivitelezését is ki kell emelni. Jó lenne, ha az iskolák minél több példányban megvásárolnák e 106 oldalas munkát iskolai könyvtáraik számára, hogy tanítók és tanítványaik haszonnal forgassák tanítási órákon, napközi otthonban és természetesen otthon is. A kötet szerkesztőjétől számos újabb ilyen jól összeválogatott könyvet vár az olvasó.

Kiadja a NANPED BT. 4028 Debrecen, Szigligeti u. 7. 106 p. (Ár megjelölése nélkül.)

